

را متأثر می‌سازند (مانند شباهت‌های فرهنگی، پیشینه‌ی تاریخی مشترک) (Rafie & Mazlomi, 2011). بنابراین، عنوان مجموعه‌ی امنیتی منطقه‌ای را زمانی می‌توان برای یک منطقه به کار برد که کشورهای یک منطقه با پیوستگی سرزمینی و ساختارهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با عقلانیت جمعی از یکدیگر دفاع می‌کنند و هرگونه تهدید خارجی مرتبط با منافع و امنیت ملی یکدیگر را دفع می‌کنند. باتوجه به گزاره‌های موجود در تعریف مجموعه‌های منطقه‌ای امنیتی، می‌توان بیان کرد که کشورهای آسیای مرکزی دارای همه‌ی ویژگی‌ها و مشخصه‌های لازم برای یک چنین مجموعه‌ای را دارند. ویژگی‌ها و مشخصه‌های موجود در این منطقه، رقابت و تقابل کشورهای قدرتمند و فرامنطقه‌ای، چگونگی این مدعا را نشان می‌دهند.

روش پژوهش

این تحقیق براساس هدف از نوع کاربردی و به روش کیفی و براساس ماهیت روش توصیفی - تحلیلی با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و میدانی (مصاحبه) انجام گرفته است. لذا روش تجزیه و تحلیل اطلاعات برای تحلیل مصاحبه‌های انجام‌شده، از تحلیل مضمون و از میان روش‌های مختلف تحلیل مضمون از روش شبکه مضامین استفاده می‌شود. ابتدا داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری شده، سپس به بررسی و تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته و پس از آن نتیجه‌گیری شده است. حجم نمونه ۱۰ نفر از کارشناسان، صاحب‌نظران و استادان مرتبط با حوزه آسیای مرکزی هستند که به روش تخمینی و دردسترس انتخاب شده‌اند. به‌منظور اعتبار پژوهش از روش چندسویه‌سازی درون روشی و به‌منظور پایایی سنجی از ضریب پایایی و برای تحلیل داده‌ها از تحلیل متن و نیز تحلیل مضمون با استفاده از کدگذاری موضوعی استفاده شده است. پرسش اصلی مطرح‌شده این است که تضاد ژئوپلیتیکی و رقابت شانگهای و ناتو در آسیای مرکزی، منافع ملی ایران را در چه ابعادی تحت تأثیر خود قرار می‌دهد؟ براین اساس انگاره پژوهش این‌گونه مطرح می‌شود که از تضاد ژئوپلیتیکی و رقابت سازمان همکاری شانگهای و ناتو در آسیای مرکزی، منافع ملی ایران، در چهار بعد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و